

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 23Co/232/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2215202856
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 04. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Iveta Jankovičová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2018:2215202856.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Iveta Jankovičová a sudkýň: JUDr. Daša Kontríková a JUDr. Ľubica Bundzelová, v právnej veci žalobcov: v 1/ rade - N. V., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom O. XXXX/XX, XXX XX E. C. a v 2/ rade - L. V., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom M. Q. XXXX/X, XXX XX E. C., oboch zastúpených advokátom: Mgr. Ľudovít Paulovič, so sídlom Martina Rázusa 19, 984 01 Lučenec, proti žalovanej: S. O., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom M. Q. XXXX/XX, XXX XX E. C., zastúpenej advokátom: dr. jur. Ferenc Mazács, so sídlom Alžbetínske nám. 328/4/1094, 929 01 Dunajská Streda, o náhradu nemajetkovej ujmy, na odvolanie žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Dunajská Streda, č. k. 8C/116/2015-150 zo dňa 7. novembra 2016, takto

rozhodol:

I. Rozsudok súdu I. inštancie sa m e n í v časti zaplatenia nemajetkovej ujmy žalobcovi v 2. rade (výrok II.) tak, že:
Žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi v 2. rade nemajetkovú ujmu v sume 6.000 eur do 60 dní po právoplatnosti rozsudku.

II. Rozsudok súdu I. inštancie sa m e n í v časti práva na náhradu trov konania (výrok IV.) tak, že žalobcovi v 1. a 2. rade sa priznáva náhrada trov konania v plnej výške.

III. V ostatných častiach (časť I., III., V., VI. a VII.) sa rozsudok súdu I. inštancie p o t v r d z u j e .

IV. Žalobcom 1/ a 2/ sa priznáva náhrada trov odvolacieho konania v plnej výške.

odôvodnenie:

1. Súd I. inštancie rozhodol rozsudkom, že :

I. Žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi v 1/ rade nemajetkovú ujmu v sume 10.500,00 eur do 60 dní odo dňa právoplatnosti rozsudku.

II. Žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi v 2/ rade nemajetkovú ujmu v sume 10.500,00 eur do 60 dní odo dňa právoplatnosti rozsudku.

III. Vo zvyšku súd žalobu žalobcu v 1/ rade a žalobu žalobcu v 2/ rade zamietá.

IV. Žalobcovi v 1/ rade sa priznáva náhrada trov konania vo výške 40,00 % a žalobcovi v 2/ rade sa priznáva náhrada trov konania vo výške 40,00 %.

V. Žalovaná je povinná zaplatiť Okresnému súdu Dunajská Streda súdny poplatok v sume 1.260,00 Eur do 30 dní odo dňa právoplatnosti rozsudku.

VI. Tlmočníkovi Ing. Jozefovi Törökovi, Mlynská 309/15, 929 01 Dunajská Streda, evidenčné číslo 951124, súd priznáva odmenu v sume 79,68 Eur, ktorú je povinná uctáreň Okresného súdu Dunajská Streda vyplatiť tlmočníkovi z rozpočtových prostriedkov tunajšieho súdu, na účet tlmočníka vedeného

v M. J. D., a.s., č. ú. XXXXXXXX/XXXX, W.: D XXXX XXXX XXXX XXXX XXXX, do 3 dní odo dňa právoplatnosti rozsudku.

VII. Štátu sa náhrada trov konania nepriznáva.

2. Medzi stranami konania nebolo sporné, že dopravnú nehodu, v dôsledku ktorej došlo k úmrtiu matky žalobcov, zavinila žalovaná. Uvedené jednoznačne vyplýva z právoplatného trestného rozkazu, ktorým bola žalovaná uznaná na vinnú pretože ako vodička, účastníčka cestnej premávky, porušila dôležitú povinnosť, keď nevenovala dostatočnú pozornosť vedeniu vozidla a nesledovala situáciu v cestnej premávke, čím došlo k dopravnej nehode, pri ktorej utrpela matka žalobcov zranenie nezlučiteľné so životom. Navyiac uvedené nespochybňuje ani žalovaná. Nie je sporné ani to, že takto neoprávnené zasiahla do práv žalobcov, ktorí stratili svoju matku. Súd tak poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 27. októbra 2010 spisová značka 1Cdo/77/2009, ktorý za správny označil záver súdov nižších stupňov, že do osobnostných práv oprávnených osôb bolo zasiahnuté zavinením dopravnej nehody, pri ktorej zahynul blízky príbuzný (syn a brat). Obdobne z rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 17.2.2011 spisová značka 5Cdo/265/2009 vyplýva, že „ak medzi fyzickými osobami existujú sociálne, morálne, citové a kultúrne vzťahy vytvorené v rámci ich súkromného a rodinného života, môže porušením práva na život jednej z nich dôjsť k nedovolenému zásahu do práva na súkromie druhej z týchto osôb. Takýmto protiprávnym zásahom tretej osoby do práva na súkromie, respektíve práva na rodinný život môže byť ďalšiemu účastníkovi vzťahu spôsobená taká ujma, ktorá mu čiastočne alebo úplne bráni napĺňanie citovej potreby, to jest nemajetková ujma postihujúca inú ako majetkovú sféru, sféru osobnostnú, ku ktorej nepochybne patrí aj citová (emocionálna) sféra. Ak dôjde k smrti jedného z členov rodinného vzťahu, zostávajúca osoba môže utrpieť citovú ujmu vo forme šoku, smútku zo straty blízkej osoby a takisto aj spoločensva (vzťahu) s blízkou osobou“. Pri inom obdobnom rozsudku Najvyšší súd konštatoval, že zásah do emocionálnej sféry fyzickej osoby, spôsobený protiprávnym konaním tretej osoby, následkom, ktorého je úmrtie blízkej osoby, zakladá právo domáhať sa ochrany osobnosti podľa ustanovení Občianskeho zákonníka o ochrane osobnosti. Z rozhodovacej praxe Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vyplýva, že sa uplatňuje ako jednotný názor, v zmysle ktorého súčasťou práva na ochranu súkromia chránené v ustanovení § 11 Občianskeho zákonníka, je rodinný život, spočívajúci v udržiavaní, rozvíjaní vzájomných citových, morálnych a sociálnych väzieb medzi najbližšími osobami, a konanie, ktoré spôsobilo násilné pretrhnutie týchto väzieb stratou člena rodiny, je konaním nesúcim znaky neoprávneného zásahu do chránených osobnostných práv pozostalých členov rodiny. Strata blízkej osoby, člena rodiny, v dôsledku jej úmrtia pri dopravnej nehode, je stratou nezvratnou a trvalou. V dôsledku tejto straty už nemôžu rozvíjať žalobcovia svoj vzťah s matkou. Stratili osobu, ktorú milovali. Zadošťučinenie podľa zák. ust. § 13 ods. 1/ Obč. zák. nemôže byť preto postačujúce. Z tohto dôvodu vzniklo žalobcom právo na náhradu nemajetkovej ujmy s poukazom na ust. § 13 ods. 2/ a 3/ Obč. zák. Každý si uvedomuje, že hodnota ľudského života je nevyčísliteľná. Preto nie je možné ani vyčísliť skutočnú ujmu, ktorá vznikla žalobcom v dôsledku úmrtia ich matky. Možno je iba poskytnúť určitú satisfakciu, ktorá sčasti dokáže zmierniť vzniknutú nemajetkovú ujmu, ale nikdy nenahradí stratu blízkej osoby.

3. Výšku náhrady nemajetkovej ujmy je nutné posudzovať v zmysle zák. ust. § 13 ods. 3/ Obč. zák. Podľa tohto zákonného ustanovenia sú faktory rozhodujúce pre určenie výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch taxatívne vymedzené 1) závažnosť vzniknutej ujmy a 2) okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo. Pri posudzovaní závažnosti vzniknutej ujmy bude vždy významným najmä začlenením čiastkového práva v hierarchii čiastkových práv jednotného práva na ochranu osobnosti (zásah do práva na život bude vždy závažnejšou ujmov než zásah do práva na zdravie, obdobne zásah do práva na zdravie s neodstrániteľnými následkami závažnejším než zásah s následkami nepatrnými či dokonca bezo zvyšku odstránenými a pod.), ale tiež posúdenie spôsobilosti celkom konkrétnej výšky náhrady nemajetkovej ujmy (v rámci medzí určených žalobným návrhom) vyvážiť negatívne dopady zásahu. U okolností, za ktorých k porušeniu práva došlo, potom nebude možné prehliadnuť najmä samotnú intenzitu zásahu a jeho povahu (úmyselný trestný čin, resp. zločin by si zjavne zasluhoval vyššiu náhradu než len čin nedbanlivostný, ten zas vyššiu než len priestupok, atď.). Vzhľadom k právnej úprave, ktorá pri rozhodovaní o výške peňažnej náhrady neposkytuje (a ani v súčasnosti nedáva) súdom presné vodítka pre jej vyčíslenie, je potrebné prihliadať na judikatúrou ustálené kritériá pre jej určenie. Ide o kritériá, ktoré je možné konštatovať ako na strane poškodeného (osoby oprávnenej), tak na strane škodcu (osoby zodpovednej).

4. Závažnosť ujmy je zrejmá. Strata blízkej osoby je nezvratný, trvalý stav. Nie je možná žiadna zmena. Hodnota života je nevyčísliteľná a rovnako aj jeho strata. V dôsledku tejto straty žalobcovia stratili možnosť tráviť spoločné chvíle s matkou, žalobca v 1/ rade aj možnosť spoločnej domácnosti s ňou. Nemajú možnosť prejavovať svoje city k matke. Boli pretrhnuté ich citové väzby s matkou. Prežívajú smútok nad stratou matky. Jej strata zasiahla do ich práva na rodinný život. Matka im pomáhala, ako sa zhodne vyjadrili žalobcovia. V tomto smere to potvrdili aj všetky svedecké výpovede. Zároveň však bolo nutné zohľadniť, že vzťah žalobcov k matke a matky k nim bol zaťažený problémami, ktoré spôsobili žalobcovia svojej matke počas jej života. Žalobca v 1/ rade mal opakovane dlhy. Uvedené je preukázané rozhodnutiami v trestnom konaní. Trápilo ju to. Súčasne to potvrdzuje aj pravdivosť výpovedí svedkýň, že mal problémy s financiami a uvedené sa premietlo aj do jeho vzťahu s matkou a vzťahu jeho matky k nemu. Žalobca v 2/ rade sa dopustil viacerých trestných činov, ako to je to preukázané pripojenými právoplatnými rozhodnutiami. Uvedené malo tiež dopad na vzťah medzi žalobcom v 2/ rade a jeho matkou, ktorá sa tým trápila, čo potvrdzuje nielen výpoveď svedkýň, ale v podstate to vyplynulo aj z vyjadrenia samotného žalobcu. Vyplyva z toho, že vzťah žalobcov a ich nebohej matky nebol tak bezproblémový ako to tvrdili žalobcovia. Takto bolo vyhodnotené prvé zákonné kritérium pre posúdenie výšky náhrady nemajetkovej ujmy. Vzhľadom na tak definovaný vzťah žalobcov a ich nebohej matky, bola posúdená miera zníženia uplatnenej náhrady nemajetkovej ujmy vo výške 15,00 % z uplatnenej výšky.

5. Druhým kritériom pre posúdenie výšky náhrady nemajetkovej ujmy sú okolnosti na strane žalovanej. Nutné bolo zohľadniť, že žalovaná neoprávnene zasiahla do práv žalobcov porušením dôležitej povinnosti, keď nevenovala pozornosť vedeniu vozidla, lebo nesledovala situáciu v cestnej premávke. Zároveň bolo potrebné prihliadnuť na skutočnosť, že nešlo o úmyselný trestný čin, ale čin nedbanlivostný. V registri trestov nemá záznam ako to vyplyva z trestného spisu. Nebola jej dovtedy uložená pokuta za dopravný priestupok. Žalovaná od počiatku prejavovala ľútosť nad stratou matky žalobcov. Prejavovala snahu a ochotu už v priebehu trestného konania riešiť vec mimosúdnou dohodou. Uvedené okolnosti boli vyhodnotené s mierou zníženia uplatnenej výšky náhrady nemajetkovej ujmy vo výške 15,00 %. Pokiaľ žalovaná poukazovala na rozhodnutie tunajšieho súdu 5C/170/2013, v tom smere je nutné uviesť, že v tom konaní boli okolnosti na strane pôvodcu ujmy vyhodnotené tak, že nehodu zaviniel rýchlou jazdou, najmenej 130 km/hod., keď bola stanovená maximálna rýchlosť 90km/hod., pričom bolo preukázané, že mal sklony k rýchlej jazde, nakoľko v priebehu dvoch rokov mu bola až 8 x uložená pokuta za rýchlú jazdu. Z hľadiska závažnosti ujmy tam neboli vyhodnotené žiadne problémy vo vzťahu matky a nebohého jej syna. Žalobcovia si, každý z nich, uplatnili náhradu vo výške 15.000,00 Eur. Pri zohľadnení zníženia v rámci posúdenia oboch zákonom stanovených kritérií, vo výške spolu 30,00 % tak bola priznaná ako dôvodná náhrada nemajetkovej ujmy vo výške 10.500,00 Eur u oboch žalobcov. Je to výška porovnateľná s predloženým vyššie uvedeným rozhodnutím tunajšieho súdu (tam bola priznaná suma 14.000,00 Eur), v ktorom ale na strane žalobkyne existoval vzťah s jej nebohým synom nezaťažený problémami ako v tejto veci u žalobcov. Okrem toho aj okolnosti na strane pôvodcu boli iné, pretože nehodu zapríčinil neprimeranou rýchlou jazdou, keď vysoko prekročil rýchlosť a z dokazovania vyplynulo, že rýchlosť prekračoval častejšie. Vzhľadom na vyhodnotenie všetkých okolností dospel súd k záveru, že suma priznaná žalobcom je spôsobilá poskytnúť určitú satisfakciu, ktorá môže zmierniť vzniknutú ujmu žalobcov. Uvedená výška predstavuje z pohľadu žalovanej sumu, ktorú je možné reálne uspokojiť. Nie je to výška likvidačná. V tomto rozsahu bolo preto žalobe žalobcov vyhovené.

Nad sumu po 10.500,00 Eur bola žaloba žalobcov ako nedôvodná zamietnutá. Vyššia suma by už bola nad rámec primeraného zadosťučinenia vzhľadom na všetky okolnosti v tomto konaní preukázané a aj s prihliadnutím na priznanú výšku nemajetkovej ujmy priznaného vo vyššie uvedenom rozhodnutí.

6. Podľa ust. § 262 ods. 1/ a 2/ CSP rozhodol súd I. inštancie o nároku na náhradu trov konania. Žalobca v 1/ rade a tiež žalobca v 2/ rade mali v konaní čiastočný úspech, pretože v časti ich žaloby bolo vyhovené a v časti bola ich žaloba ako nedôvodná zamietnutá. Každý zo žalobcov žiadal nemajetkovú ujmu vo výške 15.000,00 Eur. To predstavuje 100%. V konaní každému z nich bola priznaná suma 10.500,00 Eur. V tomto rozsahu bol každý z nich úspešný. To predstavuje 70,00 %. V časti po 4.500,00 Eur bola ich žaloba zamietnutá. V tom rozsahu tak boli neúspešní. To predstavuje u každého z nich 30,00 %. Pomer úspechu a neúspechu tak predstavuje 40,00 % (70,00 % - 30,00 %). Náhrada trov konania im preto bola priznaná v tomto pomere. O ich výške po právoplatnosti tohto rozhodnutia rozhodne vyšší súdny úradník s poukazom zák. ust. § 262 ods. 2/ CSP.

7. Žalobcovia sú v konaní osobne oslobodení. Vo výške priznanej náhrady boli úspešní a v tom rozsahu žalovaná neúspešná. Z tohto dôvodu s poukazom na ust. § 4 ods. 2/ zák. o súdnych poplatkoch a sadzovníka súdnych poplatkov bola žalovanej uložená povinnosť zaplatiť súdny poplatok súdu vo výške 6 % z hodnoty sporu, v ktorej bola neúspešná ($2 \times 10.500,00 \text{ Eur} : 100 \% \times 6 \%$). V konaní bolo potrebné vykonať tlmočenie z jazyka slovenského do jazyka maďarského a naopak. Z toho dôvodu bol pribratý tlmočník. Zúčastnil sa pojednávania dňa 08.09.2016 v čase od 8.00 hod. do 11.50 hod. Za tlmočenie si vyúčtoval odmenu v správnej a primeranej výške. Preto mu táto bola priznaná. Štátu náhrada trov konania v súvislosti s odmenou tlmočníka priznaná nebola, nakoľko ide o trovy, ktoré hradí štát a nemá právo na ich náhradu.

8. Žalovaná podala proti rozsudku odvolanie prostredníctvom svojho právneho zástupcu. Je nesporným a žalovanou nepopieraným faktom, že jej protiprávnym konaním dňa 23.06.2013 vo Veľkom Mederí došlo k dopravnej nehode - kolízii s poškodenou ako chodcom - pri ktorej bola tragicky usmrtená matka žalobcov v 1. a 2. rade. Žalovaná už od úvodu súvisiaceho trestného konania sa ku skutku priznala, ten náležite oľutovala, za ktorý skutok v konečnom dôsledku žalovaná bola rozsudkom Okresného súdu Dunajská Streda č. k.: 4T/115/2014 zo dňa 04.07.2014, právoplatného rovnako dňom 04.07.2014 uznaná za vinnú a odsúdená. Žalovaná dodnes sa nedokázala preniesť nad smrteľným následkom svojho konania. Žalobcom v 1. a 2. rade, ako aj ich sestre sa žalovaná viackrát písomne aj slovne ospravedlnila (či už cestou svojho otca alebo svojho právneho zástupcu), nakoľko žalovaná zo žalobcov kvôli ich vcelku agresívnej povahe a vystupovaniu, ako aj kriminálnej minulosti dodnes má veľký strach. Žalobcovia a ich sestra však žiadnu z ponúk zo strany žalovanej a jej rodiny neprijali, všetky ponuky o pomoc odmietli, čo žalobca v 1. rade sám potvrdil na pojednávaní pred prvoinštančným súdom (Zápisnice o pojednávaní zo dňa 08.09.2016, o pojednávaní zo dňa 25.01.2016), naopak, podali predmetnú žalobu o náhradu nemajetkovej ujmy. Počas prvoinštančného konania žalovaná ani v najmenšom nepopierala oprávnenosť nároku žalobcov v 1. a 2. rade na náhradu nemajetkovej ujmy. Právny zástupca žalovanej ponechal určenie primeranej výšky náhrady nemajetkovej ujmy na úvahu prvoinštančného súdu, právny zástupca žalovanej na pojednávaní dňa 08.09.2016, prvoinštančnému súdu predložil Uznesenie Krajského súdu v Trnave sp. zn.: 11 Co/786/2014-223 zo dňa 30.10.2015, a s tým súvisiaci následný rozsudok Okresného súdu Dunajská Streda sp. zn.: 5C/170/2013-277, zo dňa 31.05.2016, právoplatný dňom 24.07.2016. V uznesení sa odvolací súd podrobne zaoberá určením všeobecných kritérií pre súdy pri určovaní a priznávaní konkrétnej výšky náhrady nemajetkovej ujmy. Ako prvé z týchto kritérií treba spomenúť zákonné kritériá, zakotvené v § 13, odsek 3 Občianskeho zákonníka (ďalej len ako "OZ"). Ide o skúmanie s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo. Čo sa judikatúrou ustálených kritérií týka, je nevyhnutné aj to, aby výška priznanej náhrady napĺňala princíp proporcionality, ktorý princíp je zároveň súčasťou práva na súdnu ochranu. Súd preto jednoducho nesmie podľahnúť neprimeraným, prehnane vysokým nárokom žalobcov na náhradu nemajetkovej ujmy, ktorí uplatňovaním takýchto nárokov môžu sledovať nielen zmiernenie následku protiprávného konania žalovanej a dôstojné, zadosťučinujúce odškodnenie, ale aj získanie neprimeraného a nepoctivého majetkového prospechu zo smrti blízkej osoby, čo sa príkro prieči dobrým mravom. Pri odhalení takéhoto nekalého zámeru žalobcov súd by mal v konkrétnom prípade skúmať a následne náležite prihliadať aj na dovtedajšie majetkové pomery žalobcov, na to, že do smrti poškodenej akú mali životnú úroveň, t.j. "Z koľkých peňazí dovtedy žiť, "na ako veľké peniaze boli žalobcovia zvyknutí", aký spôsob života v čase života poškodenej viedli (v tejto súvislosti je nevyhnutné poukázať na to, že obaja žalobcovia boli viackrát súdne trestaní za násilné trestné činy proti osobám aj proti majetku, nezodpovedne brali jeden úver za druhým, ktoré úvery následne riadne nesplácali, nemali trvalú prácu ani trvalý príjem, žili na úkor a z finančnej pomoci svojej už nebohej matky a za tejto situácie namiesto uskromnenia sa a hľadania trvalého príjmu, míňali aj to málo peňazí na alkohol a pod.) a z tohto skúmania je následne možné dospieť k záveru, či uplatňované finančné nároky žalobcov sú prehnane vysoké alebo nie a či nesú skôr znaky cieleného získania neprimerane vysokého finančného prospechu, ako dôstojného a spravodlivého zadosťučinenia utrpenej nemajetkovej ujmy. Žalovaná z priznanej výšky nemajetkovej ujmy prvoinštančným súdom žalovaným vo výške po 10.500-10.500 € nadobúda presvedčenia, že prvoinštančný súd náležite neprihliadal a dostatočne neuplatnil zásadu proporcionality, v dostatočnej miere neprihliadal ani na pomery žalobcov pred smrťou ich matky, ako ani na hĺbku vzájomných citových väzieb medzi žalovanými a ich nebohú matkou a v konečnom dôsledku v rozsudku prezentovaným matematicko-percentuálnym výpočtom výšky priznanej náhrady nemajetkovej ujmy, jednoducho nepostupoval správne pri určení výšky náhrady nemajetkovej ujmy, t.j. ani v zhode s platnou zákonnou úpravou, ani v zhode s platnou judikatúrou. V súvislosti s určením spravodlivej výšky priznanej náhrady nemajetkovej ujmy je nevyhnutné a nemenej dôležité taktiež náležite prihliadať na

skutočnú hĺbku vzájomných citových väzieb medzi žalobcami a ich matkou ako poškodenou, ako aj na to, aby priznaná výška náhrady nemajetkovej ujmy nebola vo vzťahu k žalovanej likvidačná. Nepostačuje, ak citové väzby sú jednostranne hlboké, napr. zo strany matky žalobcov k nim avšak spätne to už neplatí alebo platí len sčasti. Rovnako alebo prinajmenšom porovnateľne hlboké musia byť aj citové väzby žalobcov vo vzťahu k ich matke. Prvoinštančný súd správne postrehol, že vzťahy žalobcov k ich matke ani zďaleka neboli bezproblémové a vzájomne dostatočne hlboké, naopak boli zaťažené rôznymi vážnymi problémami, a preto práve o to viac je pre žalovanú nepochopiteľné, že ako potom prvoinštančný súd mohol dospieť k práve priznanej výške náhrady nemajetkovej ujmy a nevyvodil z tejto zistenej závažnej a podstatnej skutočnosti pre žalobcov vážnejšie dôsledky). Čo sa charakteristiky osobnosti poškodenej - matky žalobcov týka, tá bola veľmi pracovitým a zodpovedným človekom a zároveň aj starostlivou matkou. Celý život sa obetovala pre rodinu a pre dobro svojich detí. Nešetrila sama seba, vždy mala pred očami len to, aby jej deti sa mali čo najlepšie a boli patrične zabezpečené. Potom čo ovdovela, ostala tak na výchovu, ako aj na všetky starosti o svoje deti úplne bez opory sama. Nebohá sa o svoje deti snažila postarať a pomáhať im aj potom, čo sa tie stali plnoletými. Deti poškodenej si na túto obetavú starostlivosť zvykli, nikdy sa nedokázali zdravo osamostatniť a v plnoletosti matkinu dobrotu postupne začali zneužívať vo svoj prospech, namiesto toho, aby matke v pozitívnom slova zmysle začali všemožne oplácať to, čo od nej dovtedy dostali. Poškodená počas svojho života určite bola nešťastná už len z toho, že vzťahy medzi jej deťmi sú trvale a hlboko rozvrátené, konkrétne medzi jej dcérou D. V. na strane jednej a medzi jej dvoma synmi na strane druhej. Jasným dôkazom uvedeného je aj to, že dcéra Poškodenej si nárok na náhradu nemajetkovej ujmy voči žalovanej uplatňuje pred Okresným súdom Dunajská Streda v samostatnom konaní, sp. zn.: 10C/68/2015, rovnako vo výške 15.000 €, ako žalobcovia v tomto konaní. Deti Poškodenej si voči žalovanej teda súhrnne uplatňujú nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v celkovej výške 45.000 € (!) - čo vzhľadom na pomery žalovanej, je voči nej určite likvidačné. Žalobcovia počas života ich matky viedli ľahostajný a nezodpovedný spôsob života, ako už bolo spomenuté vyššie, ako to vyšlo najavo aj v priebehu prvoinštančného konania a ako je to skonštatované aj v samotnom rozsudku prvoinštančného súdu. Poškodená určite musela prežívať duševné muky z toho, že jej mladší syn - žalobca v 2. rade, je vo výkone trestu odňatia slobody za viacero úmyselných násilných trestných činov, jeho starší syn - žalobca v 1. rade, ktorý s matkou býval spolu v spoločnej domácnosti, holduje pravidelne predovšetkým alkoholu napriek tomu, že pravidelnú prácu a príjem nemá, žije z úverov a taktiež prišiel do konfliktu so zákonom, vrátane trestného. Poškodená aj zo svojho skromného dôchodku všemožne sa snažila finančne, ale aj svojou každodennou prácou pomáhať svojim deťom. Napr. na syna N., do svojej smrti varila, prala, upratovala, starala sa o spoločnú domácnosť a splácala ním nesplácané úvery a exekúcie. L., ktorý roky strávil vo väzení, posielala do väzenia balíky aj peniaze. Deti nebohej pobrali na financovanie ich nezodpovedného spôsobu života aj mnohé úvery od bankových aj nebankových subjektov. Tieto úvery ale nesplácali, došlo k viacero exekúciám, ktoré tiež napokon za svoje deti bola nútená splácať Poškodená. Deti si často od Poškodenej pýtali peniaze, ktoré jej potom nevracali. Žalobca v 1. rade podľa vlastného priznania si počas života svojej matky dával 5-6 pív, a to aj vtedy keď prácu a príjem nemal. Žalobca v 2. rade okrem iného bol aj vo výkone trestu, matku navštevoval len sporadicky. Nemožno preto ani zďaleka vážne uvažovať o vzájomnej hĺbke citových väzieb medzi žalobcami a ich matkou, tak nevyhnutnej na priznanie nároku. Žalobcovia stratu svojej matky podľa všetkého nepocitujú ako vážnu citovú ujmu, ale skôr ako finančnú stratu, nakoľko žalobcovia smrťou matky prišli o zdroj ľahkých finančných príjmov bez práce. Čo sa likvidačného charakteru prvoinštančným súdom priznanej výšky náhrady týka, žalovaná má za to, že prvoinštančným súdom priznaný nárok je vo vzťahu k žalovanej a k jej pomerom určite likvidačného charakteru. Žalovaná je bezmajetná, takmer žiadne úspory nemá, spláca jeden bankový úver, žije sama, nemala a nemá ani manžela ani druhu, pracuje v Nemecku vo fabrike ako pomocná pracovná sila, na tamjšie pomery s rádovo nízkym príjmom u nej mesačný príjem činí rádovo iba 800-900 €, čo na nemecké pomery je vskutku malý príjem), z ktorých si hradí nemecké životné náklady. Žalovaná v Nemecku ostáva preto, lebo jednak sa aj teraz obáva násilnej povahy žalobcov a možných fyzických útokov na jej osobu kvôli predmetnej dopravnej nehode. Žalovaná za ďalšiu podstatnú vadu týmto odvolaním napadnutého rozsudku považuje aj to, že prvoinštančný súd pri určení výšky náhrady nemajetkovej ujmy nerozlišoval medzi žalobcami v 1. a 2. rade a priznal im rovnakú výšku náhrady napriek tomu, že ich vzťah s matkou bol zjavne rozdielny, odlišný. Podľa presvedčenia žalovanej, žalobca v 1. rade so svojou matkou mal hlbšie vzájomné citové väzby, ako žalobca v 2. rade. Je síce možné, že miláčikom matky žalobcov bol žalobca v 2. rade, avšak podľa všetkého nešlo o vzájomne rovnako hlbokú citovú väzbu. Žalobca v 1. rade bol tým, ktorý so svojou matkou žil trvale v spoločnej domácnosti, avšak žalobca v 2. rade s matkou od dovŕšenia plnoletosti nikdy nežil. Už zo samotnej povahy spolužitia v spoločnej domácnosti vyplýva, že osoby spolu žijúce sú si bližšie, ako samostatne

žijúce alebo žijúce odlúčené. Žalobca v 1. rade tým, že žil s matkou, zrejme s ňou bol viac zblížený, ako žalobca v 2. rade, ktorý matku - keď bol na slobode - navštevoval len sporadicky. Ak matka žalobcov potrebovala čo i len najmenšiu pomoc, je evidentné, že sa prv obrátila na žalobcu v 1. rade, ktorý jej bol "po ruke", nakoľko spolu žili. Počas prvoinštančného konania vo vzťahu k žalobcovi v 2. rade nevyšli najavo žiadne závažné konkrétne skutočnosti, kedy by on mal byť pre matku vážnou oporou. To však skôr platí o žalobcovi v 1. rade, ktorý ochránil a "pomstil" svoju matku, keď ju vlastná dcéra D. fyzicky hrubo napadla. Počas prvoinštančného konania iba žalobca v 1. rade bol tým, ktorý spomenul, že matka mu chýba natoľko, že pravidelne navštevuje jej hrob. Až takú psychickú traumu však nemá, že by musel vyhľadať lekársku pomoc. Napriek tomu však žalobca v 1. rade je práve tým, ktorý pociťuje stratu matky "priamo na svojej koži", lebo je mu určite možné dať za pravdu v tom, že matka musí z bytu, v ktorom spolu bývali chýbať a muselo po nej ostať prázdno, čo sa žalobcu v 1. rade určite viac a priamo dotýka, ako žalobcu v 2. rade. Žalobcom v 2. rade počas celého prvoinštančného konania prejavy podobné žalobcovi v 1. rade prednesené neboli. Nespomenul čo i len raz ani návštevy matkinho hrobu, ako ani to, že akým iným primeraným spôsobom si uctieva matkinu spomienku. Žalobca v 2. rade síce uviedol, že zo smrti matky je smutný, avšak žalobca v 2. rade žil aj minulosti dlhodobo bez svojej matky a žije bez nej aj teraz, takže jej priamu fyzickú neprítomnosť zrejme neprežíva tak intenzívne, ako žalobca v 1. rade. To však ani žalobcovi v 2. rade nejde uprieť, že duševne ho strata matky určite dotýka, avšak žalobcu v 1. rade navyše dotýka aj fyzická nezvratná neprítomnosť svojej matky. Ak by prvoinštančný súd bol dôkladne zvažoval prednesy jednotlivých žalobcov a rozlišoval by medzi ich planými tvrdeniami a tvrdeniami skutočne preukázanými, taktiež keby náležite rozlišoval medzi hĺbkou citových väzieb jednotlivých žalobcov k ich matke a prihliadal by popri ich prejavoch aj na ich konkrétne, diametrálne odlišné pomery a z toho plynúce rozdielne vzťahy žalobcov k ich matke, potom prvoinštančný súd by si musel všimnúť rozdielnosť vzťahov jednotlivých žalobcov k ich matke a následne potom prvoinštančný súd mal a zároveň musel priznať aj rozdielnú výšku náhrady nemajetkovej ujmy v prospech jednotlivých žalobcov. Je síce pravdou, že v zmysle § 13 odsek 3 OZ, výšku náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch určí súd podľa vlastného uváženia. Toto uvažovanie súdu však nemôže byť svojvoľné a bezbrehé, ale je limitované jednak vyššie poukazovanými zákonnými kritériami zakotvenými v § 13 odsek 2 OZ, ako aj judikatúrou ustálenými kritériami a ovplyvnené všetkými dôležitými okolnosťami konkrétneho prípadu, na ktoré bolo podrobne poukazované práve vyššie. Súd, ktorý rozhoduje o priznávanej výške náhrady nemajetkovej ujmy, musí dbať aj na to, aby popri uplatnení spomínaných kritérií, zachoval aj konzistenciu a upevňoval jednotnosť rozhodovacej praxe súdov SR vo veciach náhrad nemajetkovej ujmy. Čo sa matematicko-percentuálneho výpočtu výšky náhrady nemajetkovej ujmy prvoinštančným súdom týka, ten žalovaná považuje za postup úplne nesprávny a v danom konkrétnom prípade má aj niekoľko väd. Úplne prvou vadou tohto spôsobu výpočtu je, že vychádza nie zo zákona, z konkrétnych okolností prípadu a nie je v súlade ani s ustálenou judikatúrou, t.j. rozhodovacou praxou súdov, ale výpočet prvoinštančného súdu (nesprávne) vychádza zo sumy náhrady uplatňovanej žalobcami a následne z tejto sumy odrátava smerom dole určité percentá pre nedostatky žalobných tvrdení skonštatované súdom na strane žalobcov. S uvedeným spôsobom výpočtu je hneď prvým problémom to, že ak by si každý jeden zo žalobcov bol uplatnil nie po 15.000 €, ale napr. 100.000 €, potom po odrátaní prvoinštančným súdom skonštatovaných prvých a druhých 15-15 % za predmetné nedostatky by sme sa dostali k sume 70.000 € priznanej náhrady, čo je vo všeobecnosti absurdnou sumou náhrady nemajetkovej ujmy. Súd preto pri spravodlivom určení priznávanej výšky náhrady nemajetkovej ujmy v prvom rade nemal vychádzať zo sumy uplatňovanej žalobou, ale spravodlivú výšku náhrady by mal určiť s prihliadnutím na všetko to, čo počas konania vyšlo najavo, dbať pritom na dodržanie zákona a konzistencie súdnych rozhodnutí v takýchto či obdobných prípadoch. Následne súd porovnaním priznaného a uplatňovaného nároku určí, do akej miery bol žalobca v spore úspešným. V týmto odvolaní napádanom rozsudku však absentuje pádne, jednoznačné a náležite presvedčivé odôvodnenie prvoinštančného súdu, prečo práve sumu 15.000 € považuje za východziu na určenie konečnej výšky priznanej náhrady. Súd v rozsudku len stroho konštatuje číselné vyjadrenie odpočtu v percentách, ale s tým sa už ani v najmenšom nevysporiada, prečo a ako práve k týmto percentám prvoinštančný súd dospel, akými úvahami či bližšími výpočtami sa pri tom riadil. Nie je teda jednoznačné ani zrozumiteľné, akými úvahami sa prvoinštančný súd spravoval, ako ani to, ako ku svojim poukazovaným záverom prvoinštančný súd dospel. Rozsudok sa preto pre žalovanú okrem iného javí ako zmätočný a nepreskúmateľný. Vzhľadom na závažné nedostatky týmto odvolaním napadnutého rozsudku, žalovaná má za to, že sú na mieste odvolacie dôvody v zmysle § 365, odsek 1, písm. b), d), f) ah), CSP, a preto Krajskému súdu v Trnave navrhuje, aby ten ako odvolací súd s poukazom na §389 odsek 1, písm. b) a c) CSP svojim uznesením zrušil a následne s poukazom na §391 odsek 1 CSP vec vrátil súdu I. inštancie na nové konanie v súlade s § 391 odsek 3 CSP.

9. Odvolanie žalobcov v 1/ a 2/ rade proti rozsudku. Žalobcovia v 1/ a 2/ rade týmto prostredníctvom právneho zástupcu podávajú v zákonnej lehote v časti IV. výroku rozsudku, ktorým výrokom č. IV. súd rozhodol, že žalobcovi v 1/ rade sa priznáva náhrada trov konania vo výške 40,00 % a žalobcovi v 2/ rade sa priznáva náhrada trov konania vo výške 40,00 %, a to z dôvodu podľa ust. § 365 ods. 1/ písm. h) CSP, a to s nasledovným odôvodnením: Podanou žalobou sa žalobcovia v 1/ a 2/ rade domáhali priznania náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch, ktorú ujmu žalobcovia v 1/ a 2/ rade utrpeli v dôsledku smrti matky žalobcov v 1/ a 2/ rade, pričom žalobca v 1/ rade sa domáhal priznania náhrady nemajetkovej ujmy v sume 15.000,-Eur a žalobca v 2/ rade v sume 15.000,-Eur. Okresný súd vyššie citovaným rozsudkom vo výroku č. I rozsudku rozhodol, že žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi v 1/ rade nemajetkovú ujmu v sume 10.500,-€ do 60 dní odo dňa právoplatnosti rozsudku, vo výroku č. II. rozhodol, že žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi v 2/ rade nemajetkovú ujmu v sume 10.500,-€ do 60 dní odo dňa právoplatnosti rozsudku, a vo výroku č. II. rozhodol, že vo zvyšku žalobu žalobcu v 1/ rade a žalobu žalobcu v 2/ rade zamietá. Rozhodnutie o priznaní náhrady trov konania žalobcovi v 1/ rade vo výške 40,00 % a žalobcovi v 2/ rade vo výške 40,00 % prvoinštančný súd odôvodnil pod bodom 38 odôvodnenia rozsudku tým, že žalobca v 1/ rade a tiež žalobca v 2/ rade mali v konaní čiastočný úspech, pretože v časti ich žaloby bolo vyhovené a v časti bola ich žaloba ako nedôvodná zamietnutá, každý zo žalobcov žiadal nemajetkovú ujmu vo výške 15.000,-€, to predstavuje 100 %, v konaní každému z nich bola priznaná suma 10.500,-€, v tomto rozsahu bol každý z nich úspešný, to predstavuje 70,00 %, v časti po 4500,-€ bola ich žaloba zamietnutá, v tom rozsahu boli neúspešní, to predstavuje u každého z nich 30,00 %, pomer úspechu a neúspechu tak predstavuje 40,00 % (70,00 % - 30,00 %), náhrada trov konania im preto bola priznaná v tomto pomere. S vyššie uvedeným právnym názorom žalobcovia v 1/ a 2/ rade nesúhlasia, nakoľko pri uplatnení nároku na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch je žalobca vždy povinný v návrhu na začatie konania uviesť jeho požadovanú výšku, pričom zo samotnej povahy tohto nároku však vyplýva, že presné stanovenie výšky plnenia je závislé vždy od úvahy súdu. Žalobcovia v 1/ a 2/ rade sú si plne vedomí skutočnosti, že nový procesný predpis CSP ustanovenie § 142 ods. 3 OSP do svojich zákonných ustanovení neprebral, a platí podľa § 255 ods. 1 CSP, že súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci, a podľa § 255 ods. 2 CSP, ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo. Žalobcovia v 1/ a 2/ rade však poukazujú aj na to, že podľa článku 4 ods. 1 CSP, ak sa právna vec nedá prejednať a rozhodnúť na základe výslovného ustanovenia tohto zákona, právna vec sa posúdi podľa ustanovenia tohto alebo iného zákona, ktoré upravuje právnu vec čo do obsahu a účelu najbližšiu posudzovanej právnej veci, a podľa článku 4 ods. 2 CSP, ak takého ustanovenia niet, súd prejedná a rozhodne právnu vec podľa normy, ktorú by zvolil, ak by bol sám zákonodarcom, a to s prihliadnutím na princípy všeobecnej spravodlivosti a princípy, na ktorých spočíva tento zákon, tak, aby výsledkom bolo rozumné usporiadanie procesných vzťahov zohľadňujúce stav a poznatky právnej náuky a ustálenú rozhodovaciu prax najvyšších súdnych autorít. Podľa názoru žalobcov v 1/ a 2/ rade je preto spravodlivé, aby až rozhodnutie o výške plnenia (nie žalobcom uplatnené v návrhu) bolo brané ako základ pre výpočet jednotlivých trov konania, vrátane tarifnej hodnoty pre určenie základnej sadzby tarifnej odmeny za 1 úkon právnej služby v zmysle Vyhlášky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb. Žalobcovia v 1/ a 2/ rade zároveň poukazujú na skutočnosť, že pri výpočte odmeny advokáta v prípade uplatňovania nároku na náhradu nemajetkovej ujmy je v zmysle ust. § 10 ods. 8/ vyhlášky vo veciach ochrany osobnosti podľa Občianskeho zákonníka tarifnou hodnotou vždy len suma 2000,-€ ak sa žiada náhrada nemajetkovej ujmy, pričom vyššie uvedeným rozsudkom bola žalobcom v 1/ a 2/ rade priznaná viac ako 5 násobná náhrada nemajetkovej ujmy oproti sume, ktorá je stanovená ako tarifná hodnota pre výpočet odmeny advokáta. V predmetnej súvislosti žalobcovia v 1/ a 2/ rade poukazujú na Uznesenie NS SR zo dňa 23.02.2011, sp. zn. 5M Cdo/7/2010. Vzhľadom vyššie na uvedené majú žalobcovia v 1/ a 2/ rade za to, že je preto nespravodlivé, aby bola žalobcom v 1/ a 2/ rade priznaná náhrada trov konania len vo výške 40,00 %. S ohľadom na vyššie uvedené preto žalobcovia v 1/ a 2/ rade navrhujú, aby odvolací súd zmenil Rozsudok Okresného súdu Dunajská Streda zo dňa 07.11.2016, sp. zn.: 8C/116/2015 vo výroku IV. rozsudku tak, že žalobcovi v 1/ rade sa priznáva náhrada trov konania vo výške 100,00 % a žalobcovi v 2/ rade sa priznáva náhrada trov konania vo výške 100,00 %.

10. Vyjadrenie žalobcov k odvolaniu. Žalobcovia v 1/ a 2/ rade majú za to, že skutočnosť, že žalovaná mala v úmysle ospravedlniť sa žalobcom v 1/ a 2/ rade nemá vplyv na ich nárok na náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej náhlou a neočakávanou smrťou ich blízkej osoby, nakoľko sa v tomto prípade jedná o tak závažný zásah do osobnostnej sféry žalobcov v 1/ a 2/ rade, že žiadna iná z foriem zadostučinienia

nie je v tomto prípade vzhľadom k následkom zásahu primeraná, a teda je opodstatnené priznanie náhrady nemajetkovej ujmy spôsobenej týmto zásahom v peniazoch. Táto skutočnosť je opakovane potvrdzovaná aj konštantnou rozhodovacou praxou súdov v Slovenskej republike v obdobných právnych veciach. Žalobcovia v 1/ a 2/ rade sa rovnako nestotožňujú ani s právnym názorom žalovanej, že priznaná výška náhrady nemajetkovej ujmy by vybočovala z radu konzistentných súdnych rozhodnutí. Žalobcovia v 1/ a 2/ rade poukazujú na postupný vývin judikatúry v Slovenskej ako aj v Českej republike v tom smere, že súdy v obdobných prípadoch priznávajú čoraz vyššie sumy odškodnenia. Žalobcovia v 1/ a 2/ rade v uvedenej súvislosti poukazujú aj na právnu úpravu v Českej republike, ktorá je svojou povahou zjavne najpríbuznejšia slovenskej legislatíve, predovšetkým na legislatívnu zmenu, keď od 01.01.2014 je v Českej republike účinný nový Občiansky zákonník, ktorý už nepozná limity odškodnenia. O výške náhrady nemajetkovej ujmy rozhoduje súd bez maximálnych limitov, čo v praxi spôsobilo priznávanie podstatne vyšších odškodnení. Demonštratívne poukazujú na rozsudok Krajského súdu v Českých Budejoviciach zo dňa 20.08.2015 sp. zn. 4To 370/2015, Žalovaná v odvolaní ďalej poukazuje na tú skutočnosť, že je potrebné prihliadať na to, že konanie žalovanej, na základe ktorého došlo k zásahu do osobnostnej sféry žalobcov v 1/ a 2/ rade, bolo konaním nedbanlivostným, pričom označuje samu seba len za obeť svojho konania. S týmto postojom žalovanej nie je možné súhlasiť, nakoľko žalovaná bola právoplatne odsúdená v trestnom konaní, pričom bola odsúdená za porušenie právnych predpisov, teda povinností uložených jej zákonom č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke, ktorých dodržiavanie bolo jej základnou povinnosťou, a teda pre určenie výšky nemajetkovej ujmy nie je dôležité, že šlo o konanie nedbanlivostné, ale to, že jeho následky sú trvalé a neodstrániteľné, pričom obeťou jej nedbanlivosti bola v prvom rade nebohá O. V., ale aj jej pozostalí synovia, ktorí sú v tomto konaní žalobcami v 1/ a 2/ rade. Ako vyplýva aj z predmetnej dopravnej nehody, nedbanlivostné konanie páchatel'a pri vedení motorového vozidla môže mať fatálne následky, a preto aj zákonodarca v rámci trestného zákona určil za trestné v týchto prípadoch aj nedbanlivostné konanie páchatel'ov trestných činov. Žalobcovia v 1/ a 2/ rade si v tomto konaní uplatňujú nárok na náhradu nemajetkovej ujmy, ktorá im v dôsledku smrti ich matky nepopierateľne vznikla. Akékoľvek obviňovanie pozostalých žalobcov v 1/ a 2/ rade zo strany žalovanej zo snahy získať neprimeraný či nepoctivý majetkový zisk, považujú za hrubé osočovanie a maximálne necitlivý prístup zo strany žalovanej, pričom márne za to, že práve tieto účelové tvrdenia a osočovania zo strany žalovanej sú v príkrom rozpore s dobrými mravmi. Čo sa týka dodržania zásady proporcionality, žalobcovia majú za to, že pokiaľ ide o výšku priznanej náhrady nemajetkovej ujmy žalobcom v 1/ a 2/ rade, súd výšku priznanej nemajetkovej ujmy riadne, logicky a dostatočne odôvodnil. Žalobcovia v 1/ a 2/ rade teda majú za to, že rozsudok súdu I. inštancie je čo do priznanej výšky náhrady nemajetkovej ujmy náležite odôvodnený a vychádza z riadne zisteného skutkového stavu, ako aj zákonných i judikatúrou určených predpokladov na priznanie žalovaného nároku, ktoré súd v konaní detailne skúmal a v rámci svojho rozhodnutia riadne vyhodnotil. Žalobcovia v 1/ a 2/ rade majú za to, že vykonaným dokazovaním bol preukázaný ich blízky vzťah s ich matkou, pričom problémy v tomto vzťahu, ktoré boli súdom konštatované boli náležite zohľadnené v znížení žalobcami uplatňovanej sumy náhrady nemajetkovej ujmy. Matka bola synom v ťažkých chvíľach oporou a rovnako aj oni sa o matku starali v rámci svojich možností. Mali medzi sebou aj citové väzby, ako vyplynulo z výpovedí svedkov v tomto konaní. Matka obidvom žalobcom veľmi chýba, nakoľko bola spojivom rodiny a jej strata hlboko zasiahla oboch žalobcov. Žalobcovia v 1/ a 2/ rade sa dôrazne ohradzujú voči tvrdeniu žalovanej, že by matka bola pre nich len zdrojom hmotných statkov a finančných príjmov bez akejkoľvek spätnej citovej väzby a kompenzácie zo strany žalobcov. Rovnako tak vyjadrenie žalovanej, že má zo žalobcov v 1/ a 2/ rade strach je len ničím nepodloženým a výlučne účelovým tvrdením žalovanej. Čo sa týka žalovanou tvrdených rozdielov medzi vzťahmi jednotlivých žalobcov k ich alebojej matke, nie je možné tvrdiť, že tieto vzťahy by neboli rovnako dobré. Z toho, že dospelé dieťa už nežije so svojím rodičom neznamena, že by medzi nimi neboli vytvorené citové väzby. Žalobca v 2/ rade bol rovnako nápomocný svojej alebojej matke, táto keď potrebovala od neho pomoc, nikdy neváhal a vždy jej pomohol, pravidelne matku navštevoval mali medzi sebou dobré vzťahy a citové väzby. Samotná skutočnosť, že žalobca v 2/ rade nežil s nebohou znamena len to, že ako väčšina dospelých detí žil vlastný život, avšak vzťahy s matkou to nijakým spôsobom nenarušilo a matka mu rovnako chýba, ako aj žalobcovi v 1/ rade. Pokiaľ ide o žalobcami uplatňovanú výšku náhrady nemajetkovej ujmy v sume 15.000 €, je zrejme, že túto prvoinštančný súd považoval za primeranú a bežne inými súdmi priznávanú sumu v obdobných prípadoch, a preto z nej vychádzal pri výpočte výšky náhrady nemajetkovej ujmy. Žalobcovia v 1/ a 2/ rade teda majú za to, že priznaná výška náhrady nemajetkovej ujmy bola určená súdom správne, pričom boli zohľadnené všetky osobitosti tejto konkrétnej veci. Vzhľadom na vyššie uvedené preto žalobcovia v 1/ a 2/ rade považujú rozsudok súdu I. inštancie za vecne správny s výnimkou výroku č. IV. rozsudku týkajúcim sa náhrady trov konania, ktorý výrok bol žalobcami v 1/ a

2/ rade napadnutý odvolaním. Vzhľadom k vyššie uvedenému žalobcovia v 1/ a 2/ rade navrhujú, aby odvolací súd odvolaním napadnutý rozsudok vo výrokoch I. až III., V. a VI. potvrdil ako vecne správny v súlade s § 387 ods. 1 CSP.

11. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolania boli podané včas (§ 362ods. 1 a § 360 ods. 3 CSP), oprávnenými subjektmi - stranami a intervenientom (§ 359 a § 360 ods. 2CSP), v ktorých neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), proti rozsudku súdu I. inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že podané odvolania majú zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP) a odvolatelia použili zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom (§ 379 CSP) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 CSP), s prihliadnutím ex offo na prípadné vady týkajúce sa procesných podmienok, ktoré ale nezistil (§ 380 ods. 2 CSP), a dospel k záveru, že je dôvodné sčasti napadnutý rozsudok potvrdiť a sčasti zmeniť.

12. Žalobcovia sa žalobou zo dňa 25.02.2015 domáhali na tunajšom súde o náhradu nemajetkovej ujmy v sume po 15.000,00 Eur každý. Túto zdôvodňovali stratou im najbližšej osoby - matky, ktorá podľahla zraneniam pri dopravnej nehode. Nehodu zavinila žalovaná.

13. Z pripojeného spisu tunajšieho súdu 4T/115/2014, najmä z jeho rozsudku zo dňa 04.07.2014 (pripojený v tomto spise na č. I. 15) vyplýva, že žalovaná bola uznaná vinnou, že dňa 23.06.2013 v čase o 15.10 hod. na Bratislavskej ceste vo Veľkom Mederi nevenovala dostatočnú pozornosť vedeniu vozidla a nesledovala situáciu v cestnej premávke, v dôsledku čoho nezbadala v tom čase z pravej strany na ľavú riadne po vyznačenom priechode pre chodcov prechádzajúcu matku žalobcov, do ktorej autom narazila, a ktorá utrpela v dopravnej nehode zranenia, ktorým na mieste podľahla, teda inému z nedbanlivosti spôsobila smrť a taký čin spáchala závažnejším spôsobom konania - porušením dôležitej povinnosti uloženej jej podľa zákona, čím spáchala prečin usmrtenia podľa § 149 odsek 1, odsek 2 písm. a/ Tr. zák. s poukazom na ust. § 138 písmeno h/ Tr. zák. Za to jej bol uložený trest odňatia slobody v trvaní 2 rokov s podmieňaným odkladom so skúšobnou dobou na tri roky a trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlá všetkého druhu na dobu 5 rokov. Žalobcovi v 1/ rade bola priznaná náhrada škody vo výške 859,65 Eur. So zvyškom jeho nároku bol odkázaný na občianskoprávne konanie. Rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 04.07.2014. Žalovaná v trestnom konaní a tiež v tomto konaní prejavila ľútosť nad stratou matky žalobcov.

14. V prípade neoprávneného zásahu do osobnostných práv majú dotknuté osoby nárok v zmysle § 13 Obč. zákonníka v prvom rade domáhať sa zdržania neoprávnených zásahov, ďalej odstránenia následkov neoprávneného zásahu a poskytnutia primeraného zadosťučinenia. Návrh na poskytnutie primeraného zadosťučinenia sleduje priznanie satisfakcie fyzickej osobe, ktorej osobnostné právo bolo porušené so zreteľom na to, že zásah zvyčajne nemožno odčiniť obnovením pôvodného stavu. Satisfakcia prichádza do úvahy v prvom rade v podobe morálnej, napr. ospravedlnenie. Nárok na priznanie finančnej satisfakcie - náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch prichádza do úvahy len vtedy, ak by sa morálna satisfakcia nezdala postačujúca. Pre určenie výšky primeraného finančného zadosťučinenia sú stanovené dve kritériá, z ktorých musí súd vždy vychádzať - a to závažnosť vzniknutej nemajetkovej ujmy a okolnosti, za akých došlo k neoprávnenému zásahu. Určenie výšky zadosťučinenia v peniazoch sa preto v zmysle § 136 OSP stáva predmetom voľného uváženia súdu. Súd pritom musí vychádzať z úplne zisteného skutkového stavu a opierať sa o konkrétne a preskúmateľné hľadiská. Pojmovými znakmi subjektívnych osobnostných práv sú absolútna povaha, imateriálny charakter, všeobecnosť a výlučnosť, zásadná neprevoditeľnosť, časová neobmedzenosť a nepremiätateľnosť. Pôsobia voči neobmedzenému, resp. neurčitému okruhu ostatných subjektov práva, ich predmetom sú výlučne nemajetkové hodnoty (osobnosť), patria každej fyzickej osobe „a priori", (sú prejavom ľudskej osobnosti vo vzťahu k ostatným subjektom, t.j. či fyzickým alebo právnickým osobám) s rovnakým právnym postavením, výlučné oprávnenie nakladať počas celého života v medziach určených právnym poriadkom s jednotlivými stránkami svojej osobnosti patrí fyzickej osobe, nemožno ich scudzovať, deliť od ich nositeľa, upínajú sa na fyzickú osobu po dobu jej fyzickej existencie v spoločnosti (sú časovo neobmedzené počas života fyzickej osoby) sú nezdediteľné (netvorí predmet dedičstva), sú nepremiätateľné, rovnako aj neprekudovateľné a nemožno ich postihovať exekúciou. Na rozdiel od nich majetkové práva možno oddeliť od ich subjektov, prevádzať (scudzovať) ich, podliehajú exekúcii, premlčaniu a preklúzií. Špecifickosť subjektívnych osobnostných práv spočíva v ich predmete, ktorým je priamo osobnosť človeka, fyzickej osoby v jej celistvosti. Právo na ochranu osobnosti (subjektívne

rydzo osobné, resp. osobnostné právo) Občiansky zákonník upravuje ako jednotné právo (doslovné znenie „fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti“). V dôsledku toho je treba jednotlivé práva, ktoré v tomto jednotnom rámci vznikajú, chápať ako práva čiastkové, líšiac sa navzájom vzťahom k rôznym hodnotám, stránkam osobnosti, avšak vychádzajúcim z osobnosti tvoriacej fyzickú a mravnú jednotu. Ako základné hodnoty osobnosti každej fyzickej osoby uvádza Občiansky zákonník v § 11 výslovne život, zdravie, občiansku česť a ľudskú dôstojnosť, ako aj súkromie, meno a prejavy osobnej povahy. Podľa ustanovenia článku 8 odseku I Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných práv a slobôd, publikovaného pod č. 209/1992 Zb., každý má právo na rešpektovanie svojho súkromného a rodinného života, obydliá a korešpondencie. Z ustanovenia článku 17 Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach publikovaného pod č. 120/1976 Zb. vyplýva, že nikto nesmie byť vystavený svojvoľnému zasahovaniu do súkromného života, rodiny, domova alebo korešpondencie a každý má právo na zákonnú ochranu proti takým zásahom alebo útokom.

15. Právo na súkromie v rôznych poňatiach môže zahŕňať tak ochranu rodinného života, súkromie obydliá, listové tajomstvo, ako aj ochranu cti, povesť človeka, či ochranu pred neoprávneným zhromažďovaním údajov o osobe. V ústavnej rovine je zakotvené v článku 16 Ústavy Slovenskej republiky - nedotknuteľnosť osoby a jej súkromia je zaručená, obmedzená môže byť len v prípadoch ustanovených zákonom; článku 19 ods. 1 - každý má právo na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života, ods. 2 - každý má právo na ochranu pred neoprávneným zhromažďovaním, zverejňovaním alebo iným zneužívaním údajov o svojej osobe; v článku čl. 21 garantujúcom nedotknuteľnosť obydliá; v článku 22 zaručujúcom ochranu listového tajomstva, tajomstva dopravovaných správ a iných písomností a ochranu osobných údajov.

16. Ak medzi fyzickými osobami existujú sociálne, morálne, citové a kultúrne vzťahy vytvorené v rámci ich súkromného a rodinného života, môže porušením práva na život jednej z nich dôjsť k nedovolenému zásahu do práva na súkromie druhej z týchto osôb. Takýmto protiprávnym zásahom tretej osoby do práva na súkromie, resp. práva rodinný život môže byť ďalšiemu účastníkovi vzťahu spôsobená taká ujma, ktorá mu čiastočne alebo úplne bráni naplno napĺňať jeho citové potreby, t.j. nemajetková ujma postihujúca inú ako majetkovú sféru osobnosti, sféru osobnostnú, ku ktorej nepochybne patrí aj citová (emocionálna) ujma. Ak dôjde k smrti jedného z členov rodinného vzťahu, pozostalá osoba môže utpieť citovú ujmu vo forme šoku, smútku zo straty blízkej osoby a takisto aj spoločenstva (vzťahu) s blízkou osobou.

17. Osobnosť, ktorá je chránená prostredníctvom všeobecného osobnostného práva, v prípade, ak došlo k zásahu do tohto práva, má možnosť využiť právne prostriedky ochrany osobnosti, ktoré sú exemplifikatívne uvedené v ustanovení § 13 Občianskeho zákonníka. Prichádzajú do úvahy, pokiaľ hrozí alebo je spôsobená ujma v osobnostnej nemajetkovej sfére a majú rôznu povahu. Ktoré z týchto právnych prostriedkov príslušná fyzická osoba na ochranu svojej osobnosti uplatní, bude závislé v prvom rade na jej vôli ovplyvnenej predovšetkým intenzitou a povahou protiprávneho zásahu. Zásah do emocionálnej sféry fyzickej osoby, spôsobený protiprávnym konaním tretej osoby, následkom ktorého je úmrtie blízkej osoby, zakladá právo domáhať sa ochrany osobnosti podľa ustanovení Občianskeho zákonníka o ochrane osobnosti. Realizácia tejto ochrany je vo výlučnom záujme osôb, ktoré sú v takom úzkom vzťahu k postihnutej fyzickej osobe, že ochrana integrity jeho osobnosti aj po jeho smrti (tzv. postmortálna ochrana) je ich osobným záujmom; ide o najbližších príbuzných, a to manžela a deti, a ak ich niet, o rodičov. Špecifickosť osobnostných práv spočíva v ich predmete (objekte), ktorým je osobnosť človeka. Ochrana osobnosti prislúcha každej fyzickej osobe bez ohľadu na pôvod, rasu, národnosť, sociálne postavenie atď. Predmetom ochrany je osobnosť človeka vo svojej celistvosti ako nehmotný statok, ktorý patrí vždy konkrétnej fyzickej osobe. Toto právo je nescudziteľné, neprevoditeľné, časovo neobmedzené a nepremlčateľné. Za určitých podmienok môžu právo na ochranu osobnosti uplatňovať po smrti fyzickej osoby len jej najbližší príbuzní.

18. Predpokladmi vzniku nároku na náhradu nemajetkovej ujmy v predmetnom prípade sú: existencia ujmy (spočívajúca v poškodení duševného zdravia žalobcov), porušenie právnej povinnosti, resp. protiprávny úkon (spočívajúci v konaní tretej osoby zodpovednej za narušenie osobnostných práv žalobcov), príčinná súvislosť medzi touto ujmovou a protiprávnym konaním. Na základe zisteného skutkového stavu a citovaných zákonných ustanovení dospel súd k záveru, že v dôsledku tejto dopravnej nehody spôsobenej žalovaným 1/ došlo k zásahu do osobnostného práva žalobcov tak, že bola narušená celistvosť ich rodiny a bolo zasiahnuté do ich súkromného a rodinného života, pričom

následky sú trvalé a neodstrániteľné, keď ochudobnenie žalobcov v citovej oblasti je nenapraviteľné. V danom prípade došlo k neoprávnenému zásahu do súkromia žalobcov chráneného § 11 Občianskeho zákonníka, ktorého súčasťou je i rodinný život, kedy z objektívneho pohľadu je strata jedného z členov tohto spoločenstva celkom neodčiniteľnou ujmu, ktorá dopadá na zostávajúcich členov rodiny, takže primeraným zadosťučinením v danom prípade je i náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch v zmysle § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Ak medzi fyzickými osobami existujú sociálne, morálne, citové a kultúrne vzťahy vytvorené v rámci ich súkromného a rodinného života, môže porušením práva na život jednej z nich dôjsť k nedovolenému zásahu do práva na súkromie druhej z týchto osôb. Protiprávnym zásahom tretej osoby do práva na súkromie, resp. práva na rodinný život môže byť ďalšiemu účastníkovi vzťahu spôsobená taká ujma, ktorá mu čiastočne alebo úplne bráni naplno naplňať jeho citové potreby, t.j. nemajetková ujma postihujúca inú ako majetkovú sféru osobnosti, sféru osobnostnú, ku ktorej nepochybne patrí aj citová (emocionálna) sféra. Ak dôjde k smrti jedného z členov rodinného vzťahu, pozostalá osoba môže utrpieť citovú ujmu vo forme šoku, smútku zo straty blízkej osoby. Zásah do emocionálnej sféry fyzickej osoby spôsobený protiprávnym konaním tretej osoby, následkom ktorého je úmrtie blízkej osoby, zakladá právo domáhať sa ochrany osobnosti podľa ustanovení Občianskeho zákonníka o ochrane osobnosti. Realizácia tejto ochrany je vo výlučnom záujme osôb, ktoré sú v takom úzkom vzťahu k postihnutej fyzickej osobe, že ochrana integrity jeho osobnosti aj po jeho smrti (tzv. postmortálna ochrana) je ich osobným záujmom, ide o najbližších príbuzných, manžela, deti, rodičov (porovnaj napr. rozsudok NS ČR zo dňa 28.02.2005 sp. zn. 30 Cdo 1678/2004, ako aj rozhodnutia NS SR sp. zn. 5 Cdo 265/2009 a 1 Cdo 77/2009, 3 Cdo 228/2012).

19. V danej veci v dôsledku tragickej smrti matky žalobcov následkom dopravnej nehody došlo k nesmierne závažnej ujme, spočívajúcej v strate milovaného manžela, čím je žalobcovia do budúca budú ochudobnení o vzťah matky a syna o ich čiastočný rodinný život, viac v vzťahoch u žalobcu 1/, ktorý s matkou žil v spoločnej domácnosti. Žalobcovia v žalobe uviedli, že s nebohrou matkou mali harmonický vzťah. Bola im oporou a starostlivou matkou, ktorá im pomáhala aj v jej dôchodkovom veku. V dôsledku jej straty sú ako rodina ochudobnení o rodinný život a zdieľanie citov, lásky, radosti s ňou prežívaných, čo u nich vyvoláva pocit smútku, beznádeje, ľútosť. Prežívajú opodstatnenú traumou, zúfalstvo, smútok, citovú ujmu, úzkosť z jej trvalej straty a nemožnosti ďalšieho spoločného života s ňou. U oboch je preto nárok na nemajetkovú ujmu od žalovanej opodstatnený. U žalobcu v 1/ rade sa tieto pocity prejavujú o to viac, že podľa jeho vyjadrenia s matkou mal dokonalý vzťah, nemal s ňou problémy a žil s ňou v spoločnej domácnosti. Viedli spoločnú domácnosť, odovzdával jej svoj príjem a ona s ním aj s jej dôchodkom hospodárila. K svojim dlhom a úverom sa vyjadril tak, že pôžičky mal u Providentu a potom jeden úver v banke, ale to bolo pred 20 rokmi. Splácal ich on. Mal aj pôžičky v Quatre, tam bola aj exekúcia. K pitiu alkoholu sa vyjadril vo svojej výpovedi, že len keď ide s kamarátmi na pivo, vtedy si dá 5 - 6 pív, ale nie je to každodenne. Matku veľmi ľúbil. Bola spojivom, väzbou medzi nimi a teraz mu veľmi chýba. Chodí každý deň alebo každý druhý deň na jej hrob. Je nervózny, stále na ňu myslí a asi je chorý z toho na nervy. U lekára s týmto nebol. Stále na ňu myslí. Bol 1x trestaný, keď mali so sestrou nezhody pre jej spôsob života a jej partnera. Trestne stíhaný bol aj v roku 2005. Museli predať byt, lebo sám nevedel uhrádzať náklady. Od smrti matky nevie normálne spávať. O matke ešte vypovedal, že žalobca v 2/ rade jej chýbal, on doma nebýval. Za čas čo bol vo výkone trestu mu posielala balíky. Preto aj odvolací súd je toho názoru, že u tohto žalobcu 1/ súd I. inštancie oprávnené správne rozhodoval aj o výške nemajetkovej ujmy.

20. Odvolací súd preto považoval rozsudok súdu v základe nároku oboch žalobcov (opodstatnenosti nároku na nemajetkovú ujmu) a výške priznanej nem. ujmy u žalobcu 1/ za vecne správny vo výroku a v tejto časti ho potvrdil podľa ust. § 387 ods. 1 a 2 CSP potvrdil.

21. Súd tiež správne prihliadal na kópiu návrhu na uzavretie dohody o náhrade nemajetkovej ujmy (založenú v spise č. I. 32 až 36) z ktorej vyplýva, že žalovaná prejavila úmysel uzavrieť dohodu so žalobcami ako aj ich sestrou o náhrade majetkovej ujmy a to písomným podaním dňa 17.12.2013. Súčasne v ňom vyjadrila úprimnú ľútosť a sústrasť nad stratou ich matky, okrem toho prostredníctvom svojho otca navrhla pomoc vo forme prispievania na mesačnú úhradu nákladov spojených s bývaním, ako to vyplynulo z výpovede svedkyne, pričom žalobca v 1/ rade potvrdil, že taká ponuka mu bola predložená, ale že ju asi nepochopil správne.

22. Čo sa týka osôb žalobcov treba poukázať na stíhania oboch žalobcov tak bolo súdom I. inštancie zistené nasledovné:

Z pripojeného rozsudku tunajšieho súdu 2T/9/05 - 67 zo dňa 11.01.2005 (č. I. 58) vyplýva, že žalobca v 1/ rade bol uznaný za vinného z trestného činu sprenevery, že dňa 05.09.2003, 18.11.2003, 18.11.2003 a 18.11.2003 uzavrel štyri zmluvy o prenájme s následnou kúpou, zo stanovených splátok realizoval iba časť splátok a spôsobil tým škodu vo výške 102.000,00 Sk. Bol mu uložený trest odňatia slobody v trvaní 12 mesiacov s podmieneným odkladom na 36 mesiacov. Zároveň mu bola uložená povinnosť nahradiť poškodenému náhradu škody vo výške 102.000,00 Sk. Rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 13.02.2005.

Z pripojeného rozsudku tunajšieho súdu 3T/29/2004 - 1360 zo dňa 03.07.2009 (č. I. 60 a zhodne aj č. I. 153) vyplýva, že žalobca v 2/ rade dňa 15.05.2002 riadil osobné motorové vozidlo napriek právoplatne uloženému trestu zákazu činnosti viesť motorové vozidlá. Dňa 21.07.2002 spolu s ďalšími sa vyhrážali fyzickou likvidáciou poškodeným a ďalším osobám a následne poškodených fyzicky napadli a spôsobili im poškodenia na zdraví v rozsahu uvedenom v rozsudku a dňa 02.08.2002 po tom, čo požil presne nezistené množstvo alkoholických nápojov, riadil osobné motorové vozidlo napriek právoplatne uloženému trestu zákazu činnosti viesť motorové vozidlá akéhokoľvek druhu. Tým spáchal dvojnásobný trestný čin marenia výkonu súdneho rozhodnutia, spolupáchateľstvom trestný čin ublíženia na zdraví čiastočne vo forme pokusu v jednočinnom súbehu s trestným činom násilia proti skupine obyvateľov a jednotlivcovi a trestným činom výtržníctva. Za to bol odsúdený k úhrnnému trestu odňatia slobody nepodmienečne v trvaní 2 rokov. Rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 15.12.2009. Zaradený bol do II. NVS.

Z pripojeného rozsudku tunajšieho súdu 1T/299/2012 - 94 zo dňa 23.01.2012 (č. I. 60) vyplýva, že žalobca v 1/ rade bol uznaný za vinného, že dňa 17.07.2012 v čase okolo 15.30 hod. vyhrážal sa svojej sestre zabitím a následne ju fyzicky aj napadol, teda úmyselne jej ublížil na zdraví a čin spáchal na chránenej osobe, inému sa vyhrážal smrťou takým spôsobom, že to môže vzbudiť dôvodnú obavu a čin spáchal na chránenej osobe, čím spáchal prečin ublíženia na zdraví podľa § 156 ods. 1, ods. 2 písm. a/ Tr. zák. v súbehu s § 360 ods. 1 a ods. 2/ Tr. zák. Za to mu bol uložený trest odňatia slobody v trvaní jedného roka s podmieneným odkladom na 2 roky. Rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 23.01.2013.

Všetky odsúdenia sú staršieho dáta, s uložením podmienených trestov. Iba v trestnom konaní u žalobcu 2/ bol rozsudok č. k. 3T/29/2004 - 1360 zo dňa 03.07.2009 za spáchanie dvojnásobného trestného činu marenia výkonu súdneho rozhodnutia, spolupáchateľstvom trestného činu ublíženia na zdraví čiastočne vo forme pokusu v jednočinnom súbehu s trestným činom násilia proti skupine obyvateľov a jednotlivcovi a trestného činu výtržníctva. Za to bol odsúdený k úhrnnému trestu odňatia slobody nepodmienečne v trvaní 2 rokov so zaradením do II. NVS pričom rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 15.12.2009.

23. Žalobca v 2/ rade však v konaní uvádzal, že jeho vzťah k matke bol veľmi dobrý. Navštevoval ju minimálne raz týždenne a ak bol doma tak aj každý deň. Uvádzal, že mal traumy ako ju tam videl na zemi a prežíva to stále ako tam prechádza. Matka mu dobre vynadala ako bol vo výkone trestu. Spočiatku bola z toho nešťastná, ale po čase sa to zlepšilo, ukľudnila sa, lebo vedela, že je taký, a takého ho ľúbila. Aj on matku strašne ľúbil. Vychádzali spolu dobre a príležitostne jej dával peniaze. V dôsledku smrti matky sa stal diabetikom, musel si pichať inzulín a schudol 20 kg. Preto k lekárovi chodí kvôli cukrovke. Príležitostne musí užívať ukľudňujúce lieky, má problémy so spánkom. Uviedol, že vzťah žalobcu v 1/ rade a jeho matky bol ešte lepší ako jeho vzťah s matkou, lebo s ňou žil v spoločnej domácnosti, pomáhal jej.

24. Zo svedeckých výpovedí mal súd zistené vzťahy medzi žalobcami a ich nebohú matkou. Svedkyňa Irena Bihariová (č. I. 133) je sestrou nebohej matky žalobcov. Uviedla, že žalobcovia sú dobrí chlapci, jej sestra ich dobre vychovala. Navštevovali sa. Nevie o tom, či tam boli alebo nie nejaké dlhy. Žalobca v 1/ rade nepije. Dá si jedno pivo a dosť. Žalobcovia mali radi svoju matku. Pomáhali jej. Matka im chýba. Uviedla, že po smrti matky sa žalobcovia utiahli. Nemajú priateľov. Svedkyňa Květa Lévaiová (č. I. 135) je sestrenicou žalobcov. Uviedla, že žalobcovia a ich nebohá matka mali medzi sebou dobré vzťahy. Všade sú problémy. Matku mali veľmi radi. Pomáhali jej aj finančne. Nespomínala problémy s peniazmi ani s alkoholom. Po jej smrti sa zmenili. Ona držala prakticky celú rodinu pokope. Chýba im. Zlomilo ich to, ale postupne to začínajú prekonávať. Z toho, že bol jej syn vo výkone trestu bola najprv zlomená, ale

potom to brala kľudne, lebo tak musela. Posielala mu balíky, listy. Svedkyňa Mária Juríčková (č. I. 138) poznala matku žalobcov, bola jej kamarátkou. Uviedla, že nebohá matka žalobcov sa jej sťažovala. Bola nešťastná, že jej najmilší syn je vo väzení, že ďalší prišiel o prácu, z dcéry, ktorá ju aj napadla. Naopak aj svedkyňa Edita Ravaszová (č. I. 128) je matkou žalovanej. Uviedla, že od nebohej mala vedomosti o tom, že sa veľmi trápila kvôli svojim deťom a kvôli finančným problémom. Trápilo ju, že žalobca v 2/ rade bol vo výkone trestu. Hanbila sa za neho.

25. Vzhľadom na menej previazané citové väzby, vzhľadom na to, že nežili nebohá matka a žalobca 2/ v spoločnej domácnosti, neboli jeden od druhého finančne závislí, nemožno u žalobcu 2/ jeho strádanie z jej smrti hodnotiť tak isto ako u žalobcu 1/, ktorý s ňou spoločne hospodáril, mali spolu objem financií, jej dôchodok a jeho príjem, z ktorého žili, stravovali sa nakupovali a starali sa o všetky výdavky súvisiace s bývaním. Preto sa musí aj priznaná výška nemajetkovej ujmy v tomto odzrkadliť. Navyše aj matka trpela z toho ako jej syn- žalobca 2/ bol vo výkone trestu, čo sa preukázalo aj už uvedeným svedeckými výpoveďami. Jednoznačne preto citový vzťah žalobcu 2/ nebol tak úzko spätý s nebohou matkou ako u žalobcu 1/. Súd I. inštancie preto nesprávne rozhodol o výške priznanej nemajetkovej ujmy. Bolo potrebné oddiferencovať jej výšku vzhľadom na zistené rodinné vzťahy, citové väzby postihnuté strádaním matky z takého života žalobcu 2/ odsúdeného a zároveň vykonávajúcего trest odňatia slobody. U tohto žalobcu 2/ preto nie je tak dôsledku jej straty zdieľanie citov, lásky, radosti s ňou prežívaných tak výrazné ako u žalobcu 1/, aj rovnako vyvolávanie pocitu smútku, beznádeje iste iné ako u žalobcu 1/, ktorý s ňou zdieľal spoločnú domácnosť a ten prežíva viac opodstatnenú traumou, zúfalstvom, smútok, citovú ujmu, úzkosť z jej trvalej straty a nemožnosti ďalšieho spoločného života s ňou. Keďže výšku náhrady nemajetkovej ujmy je nutné posudzovať v zmysle zák. ust. § 13 ods. 3/ Obč. zák. a faktory rozhodujúce pre určenie výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch sú taxatívne vymedzené 1) závažnosť vzniknutej ujmy a 2) okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo. Pri posudzovaní intenzity vzťahu medzi žalobcami a ich matkou a otázky hmotnej závislosti medzi žalobcami a ich matkou k týmto skutkovým zisteniam sú u žalobcov 1/ a 2/ značne rozdielne. Pre výšku náhrady je kvalita vzájomných vzťahov medzi žalobcami a ich matkou kľúčová.

26. Zohľadnilo sa pri rozhodovaní, že žalovaná neoprávnene zasiahla do práv žalobcov porušením dôležitej povinnosti, keď nevenovala pozornosť vedeniu vozidla, lebo nesledovala situáciu v cestnej premávke. Zároveň bolo potrebné prihliadnúť na skutočnosť, že nešlo o úmyselný trestný čin, ale čin nedbanlivostný. V registri trestov nemá záznam ako to vyplýva z trestného spisu. Nebola jej dovtedy uložená pokuta za dopravný priestupok. Žalovaná od počiatku prejavovala ľútosť nad stratou matky žalobcov. Prejavovala snahu a ochotu už v priebehu trestného konania riešiť vec mimosúdnou dohodou. Súd aj správne prihliadol na okolnosti na strane osoby zodpovednej (žalovanej), na jej postoj-ľútosť, ospravedlnenie, dopad udalosti do duševnej sféry pôvodcu - fyzickej osoby, hlavne na nižšej výške priznanej nemajetkovej ujmy žalobcovi 2/. Bolo nutné prihliadať aj na pomery žalovanej, aby hradenie nemajetkovej ujmy nebolo pre ňu likvidačné a tak, aby bola daná možnosť reálneho uspokojenia priznaných nárokov. Uvedené okolnosti boli vyhodnotené s mierou zníženia uplatnenej výšky náhrady nemajetkovej ujmy. U žalobcu 1/ je to 10.500,00 eur a ako bolo už predtým uvedené, táto časť rozsudku je odvolacím súdom považovaná za vecne správnu. Je to výška porovnateľná s inými rozhodnutiami v obdobných veciach súdov v SR.

27. Odvolací súd ale vzhľadom k už uvedeným skutkovým zisteniam u žalobcu 2/ konštatuje nesprávne rozhodnutie o výške priznanej nemajetkovej ujmy, nebolo možné rozsudok v tejto časti potvrdiť ani zrušiť, preto odvolací súd zmenil výšku priznanej nem. ujmy žalobcovi 2/ s poukazom na ust. § 388 CSP. Priznanie výšky 6.000 eur je v 57,14 % oproti priznanej výške žalobcovi 1/ a podľa názoru odvolacieho súdu priznanie viac ako o 1/2 priznanej nemajetkovej ujmy než u žalobcu 1/ odzrkadľuje už spomínané odlišnosti v intenzite citových vzťahov, pociťovania straty, úzkosť z jej trvalej straty a nemožnosti ďalšieho spoločného života s ňou. Vzhľadom na menej previazané citové väzby, vzhľadom na to, že nežili nebohá matka a žalobca 2/ v spoločnej domácnosti, neboli jeden od druhého finančne závislí, nemožno u žalobcu 2/ jeho strádanie z jej smrti hodnotiť tak isto ako u žalobcu 1/.

28. Podľa ust. § 262 ods. 1/ CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

29. Podľa ust. § 262 ods. 2/ CSP o výške náhrady trov konania rozhodne súd I. inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

30. Podľa § 396 ods. 1 CSP ustanovenia o trovách konania pred súdom I. inštancie sa použijú aj na odvolacie konanie. Podľa § 396 ods. 2 CSP ak odvolací súd zmení rozhodnutie, rozhodne aj o nároku na náhradu trov konania na súde I. inštancie.

31. Podľa § 255 ods. 1 a 2 CSP (1) súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. (2) Ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

32. Zásadu úspechu vo veci (§ 255 CSP) treba uplatniť aj na konania, v ktorých výška plnenia závisí od úvahy súdu alebo od znaleckého posudku. V týchto prípadoch však nejde o procesne neúspešného žalobcu, ak mu bola priznaná aspoň časť žalobou uplatneného nároku, nemožno ho totiž ad absurdum zaťažiť procesnou zodpovednosťou za predvídanie výsledku na základe úvahy súdu alebo znaleckej činnosti. Pri rozhodovaní o náhrade trov konania je potrebné rozlíšiť čo je základné a čo sprevádzajúce. Za základné sa považuje rozhodnutie, že do žalobcovho práva bolo zasiahnuté, výška ujmy je potom druhotná a nadväzujúca. Rovnako odborná otázka posudzovaná znalcom môže presahovať možnosti strany sporu, ktorá napr. výšku škody „iba“ odhaduje. Aj tu je primárny fakt, že škoda bola spôsobená; jej výška nasleduje. Žalobcov v takejto veci preto treba považovať za plne procesne úspešných, keďže mali plný úspech čo do základu uplatneného nároku a súčasne výška plnenia, vyplývajúca z tohto jeho procesného úspechu, závisela výlučne od úvahy súdu. Nárok na plnú náhradu trov konania sa priznáva iba z prisúdenej sumy, čo treba vyjadriť vo výroku rozsudku. Úspech čo do základu uplatneného nároku a súčasne výška plnenia, vyplývajúca z tohto ich procesného úspechu, závisela výlučne od úvahy súdu.

33. V prípade, ktorý je v predchádzajúcom odseku uvedený sa úvaha súdu môže týkať len skutkových okolností, ktoré sú podstatné pre rozhodnutie o výške priznaného plnenia (nie základu uplatneného nároku). Pre priznanie plnej náhrady trov konania v tomto prípade nie je podstatný rozsah čiastočného úspechu účastníka konania (v nepatrnej časti alebo prevažnej časti). Úvaha súdu o výške plnenia sa musí opierať o hmotné právo, spravidla o právne normy, v ktorých je rozsah nároku upravený vymedzením právne relevantných kritérií a jeho samotné určenie (vyčíslenie) vyplýva z konkrétnych okolností danej veci. Ako príklad takéhoto určenia výšky plnenia v závislosti od úvahy súdu sa aj v odbornej právnickej literatúre uvádza rozhodovanie súdu o priznaní náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka, v zmysle ktorého súd určí výšku náhrady nemajetkovej ujmy s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo. Aplikácia tohto ustanovenia teda prichádza do úvahy iba pri rozhodnutiach, ktoré zavazujú na plnenia a z nich iba pri tých, ktorými sa rozhoduje o výške plnenia, nestačí ak sa ním rozhoduje o základe nároku. Súčasne musí byť splnená aj podmienka druhá, ktorou je závislosť vyčíslenia plnenia buď od znaleckého posudku, alebo od úvahy súdu, t.j. nie v prípadoch, keď ide o nárok, ktorý je objektívne vyčísliteľný.

34. V danom prípade predmetom konania bol nárok žalobcov na nemajetkovú ujmu. Vzhľadom na uvedené súd I. inštancie nepostupoval správne, keď o náhrade trov konania rozhodoval podľa pomeru úspechu a neúspechu sporových strán (účastníkov), nakoľko o náhrade trov konania bolo potrebné rozhodnúť podľa § 255 CSP, keď žalobcovia hoci mali vo veci úspech len čiastočný, môže im súd priznať plnú náhradu trov konania, ak rozhodnutie o výške plnenia záviselo od znaleckého posudku alebo od úvahy súdu; v takom prípade sa základná sadzba tarifnej odmeny advokáta vypočíta z výšky súdom priznaného plnenia. Žalobcov v takejto veci preto treba považovať za plne procesne úspešných, keďže mali plný úspech čo do základu uplatneného nároku a súčasne výška plnenia, vyplývajúca z tohto ich procesného úspechu, závisela výlučne od úvahy súdu. Úspech čo do základu uplatneného nároku a súčasne výška plnenia, vyplývajúca z tohto ich procesného úspechu, závisela výlučne od úvahy súdu. Na základe uvedeného, v súlade s citovanými zákonnými ustanoveniami odvolací súd priznal žalobcom právo na plnú náhradu trov (celého) konania, avšak iba z prisúdenej sumy.

35. Odvolací súd s poukazom na vyššie uvedené dôvody uznesenie súdu I. inštancie vo výroku I. zmenil podľa § 388 CSP tak, že žalobcovia majú voči žalovanej právo na náhradu trov prvoinstančného konania

v plnej výške. O výške náhrady trov konania rozhodne podľa § 262 ods. 2 CSP súd I. inštancie po právoplatnosti tohto uznesenia, a to samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

36. V odvolacom konaní úspešným žalobcom vznikol nárok podľa § 255 ods. 1 v spojení s § 396 ods. 1 CSP na náhradu trov odvolacieho konania voči v odvolaní neúspešnej žalovanej. O jej výške rozhodne súd I. inštancie v zmysle ust. § 262 ods. 2 CSP.

37. Senát odvolacieho súdu toto uznesenie prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu I. inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde I. inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v odvolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prevej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).